

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **97663** (13) **U**
(51) МПК
A61K 31/15 (2006.01)
A61K 35/14 (2015.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2014 11779	(72) Винахідник(и): Соколова Лариса Іванівна (UA), Мяловицька Олена Анатоліївна (UA), Матюшко Микола Григорович (UA), Плетінка Олена Олегівна (UA)
(22) Дата подання заявки: 31.10.2014	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.03.2015	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.03.2015, Бюл.№ 6	(73) Власник(и): НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ, бул. Шевченка, 13, м. Київ-4, 01601 (UA)

(54) СПОСІБ ЛІКУВАННЯ ВЕРТЕБРОГЕННОГО БОЛЬОВОГО КОРИНЦЕВОГО СИНДРОМУ У ХВОРИХ НА РОЗСІЯНИЙ СКЛЕРОЗ

(57) Реферат:

Спосіб лікування вертеброгенного больового корінцевого синдрому у хворих на розсіяний склероз передбачає призначення симптоматичної терапії. Виконують паравертебральну блокаду лікарськими сумішами, до складу яких входять: ціанокобаламін (вітамін В₁₂) - 1000 мг, дексаметазон 4 мг, 2 % розчин лідокаїну - 2 мл, анальгін 50 % р-н - 2 мл, димедрол 1 % розчин 1 мл. 1 раз у 3 доби, курсом до 5 блокад до досягнення клінічного ефекту - зменшення або повного зникнення больового синдрому.

UA 97663 U

Корисна модель, що заявляється, належить до медицини, а саме - до неврології, та може бути використана для лікування пацієнтів на розсіяний склероз з вертеброгенним больовим синдромом.

Розробка нових та удосконалення існуючих способів лікування хворих на розсіяний склероз з вертеброгенним больовим синдромом залишається актуальною, це зумовлено поширеністю даної патології у осіб працездатного віку, тривалою персистенцією больового синдрому на тлі лікування, без чітких періодів погіршення або покращення, м'язово-тонічними порушеннями, високою інвалідизацією хворих.

Найбільш близьким до способу, що заявляється, вибраний як прототип, є спосіб лікування клінічних проявів розсіяного склерозу, який передбачає застосування лікарських препаратів, а саме включає внутрішньокісткове введення лікарської суміші, до складу якої входять: 8-10 мл 1 % розчину лідокаїну, 0,25-0,5 мл дексаметазону і 2-4 мл аутокрові. Забір аутокрові здійснюють з губчатої тканини кістки лопатки або остистого відростка 4 грудного хребця в шприц, попередньо наповнений розчином лідокаїну і дексаметазону. Отриману суміш вводять в місце забору аутокрові або в губчасту тканину іншої кістки (1).

Застосування даного способу дозволяє зменшити вираженість больового синдрому, еластичності і чутливих розладів, стабілізувати емоційний стан. Недоліком даного способу є недовготривалий ефект (через 6 місяців серед хворих, які пройшли лікування внутрішньокістковими блокадами, позитивний ефект зберігся у 45 % хворих), високим ризиком розвитку ускладнень, особливостями розрахунку доз анестетиків.

Задача корисної моделі, що заявляється, полягає у створенні такого способу лікування, який би дозволив скоротити термін лікування, попередити несприятливі наслідки захворювання.

Технічним результатом є підвищення ефективності лікування хворих на розсіяний склероз з вертеброгенним больовим синдромом, зменшення інтенсивності больового синдрому.

Поставлена задача вирішується тим, що у відомому способі, який передбачає призначення симптоматичної терапії, згідно з корисною моделлю, виконують паравертебральну блокаду лікарськими сумішами, до складу яких входять: ціанокобаламін (вітамін B₁₂) - 1000 мг, дексаметазон 4 мг, 2 % розчин лідокаїну - 2 мл, анальгін 50 % р-н - 2 мл, димедрол 1 % розчин 1 мл 1 раз у 3 доби, курсом до 5 блокад до досягнення клінічного ефекту - зменшення або повного зникнення больового синдрому.

Блокади здійснюють паравертебрально у місцях найбільшої болючості, визначених пальпаторно, з боку подразнення корінців.

Лідокаїн має швидкий анестетичний ефект, знижує тонус довгих м'язів спини, анальгін - сприяє подовженню знеболюючого ефекту, дексаметазон - місцевий протизапальний засіб, вітамін B₁₂ - покращує обмінні процеси, нормалізує функціонування нервової системи, димедрол - антигістамінний препарат.

Проведений аналіз патентної та науково-технічної літератури показав, що даний спосіб відрізняється не тільки від прототипу, а й від інших технічних рішень в даній та суміжних областях. Так авторами не знайдено пропонованої суміші препаратів для лікування вертеброгенним больовим синдромом у хворих на розсіяний склероз і способу її введення. А саме дане поєднання дозволяє значно підвищити ефективність лікування за рахунок активації метаболічних процесів та мікроциркуляції в патологічному вогнищі за участі вітаміну B₁₂, лідокаїн сприяє швидкій місцевій анестезії, яка пролонгується дією анальгину, знімає інтенсивність запалення (дексаметазон) та має антигістамінну дію (димедрол). Даний спосіб зменшує больовий синдром, скорочує час перебування хворого в стаціонарі та збільшує довготривалість ремісії.

Даний спосіб може бути використаний для лікування вертеброгенним больовим синдромом у хворих на розсіяний склероз в умовах поліклініки та стаціонару.

Спосіб здійснюється таким чином:

паравертебрально у місцях найбільшої болючості, визначених пальпаторно, з боку подразнення корінців вводять суміш лікарських препаратів. Суміш готують так: змішують лідокаїн 2 % - 2 мл, анальгін 50 % - 2 мл, димедрол 1 % - 1 мл, дексаметазон 4 мг - 1 мл, ціанокобаламін 1000 мг - 2 мл. Частота введення - 1 раз у 3 доби. Проводили до 5 блокад на курс лікування, до досягнення клінічного ефекту - зменшення або повного зникнення больового синдрому. Перед проведенням блокад збирали алергологічний анамнез та проводили внутрішньошкірну пробу на переносимість лідокаїну.

Для оцінки інтенсивності больового синдрому використовували візуальну аналогову цифрову шкалу (ВАШ), в якій 0 балів означає "немає болю", а 10 балів - "найбільш виражений больовий синдром". Від 1 до 3 балів рахували як помірний больовий синдром, від 4 до 7 балів,

як виражений больовий синдром, від 8 до 10 балів, як різко-виражений больовий синдром (2, 3, 4).

Приклад 1. Хвора Н., 24 роки.

Звернулася зі скаргами на біль в поперековому відділі хребта, що іррадіює в праву ногу по задній і зовнішній поверхнях стегна, литки, стопи, оніміння правих кінцівок, слабкість в них, запаморочення, швидку втомлюваність. З анамнезу: діагноз розсіяний склероз, встановлений в 14 років, перші ознаки - запаморочення, загальна слабкість. За період хвороби неодноразово лікувалася амбулаторно та стаціонарно, отримувала глюкокортикоїди та курси судинно-метаболическої терапії. Біль в попереку з'явився близько року тому після переохолодження. На МРТ головного мозку - вогнищеві зміни демієлінізуючого характеру, а в поперековому відділі хребта - грижі міжхребцевих дисків L5-S1.

Неврологічний статус. Легкий центральний правобічний геміпарез. Тонус м'язів без особливостей. Сухожилльні рефлекс з рук жваві з розширенням рефлексогенних зон D>S, з ніг D=S, ахілліс рефлекс знижений праворуч. Черевні рефлекс відсутні. Позитивні симптоми Штрюмпеля, Бабінського з обох сторін. Чутливість не порушена. Пальце-носову і колінно-п'яткову проби виконує гірше правими кінцівками. В пробі Ромберга хитка.

При об'єктивному огляді відмічено наявність болю в поперековій області, максимально в проекції нижче остистого відростка 5 поперекового хребця, паравертебрально праворуч. Також визначається болючість на задній поверхні стегна, гомілки і в ділянці зовнішньої поверхні стопи. Позитивні симптоми натягу праворуч.

Пацієнтці проведений курс паравертебральних блокад лікарською сумішшю склад якої описаний вище. До початку лікування, інтенсивність болю пацієнтка оцінювала на 8 балів за шкалою ВАШ.

1 сеанс: суміш (лідокан 2 % - 2 мл, анальгін 50 % - 2 мл, димедрол 1 % - 1 мл, дексаметазон 4 мг - 1 мл, ціанокобаламін 1000 мг - 2 мл) вводили паравертебрально у місцях найбільшої болючості. Після першого введення пацієнтка відзначає зменшення інтенсивності больового синдрому до 6 балів за шкалою ВАШ. Через 3 дні введення суміші повторили. Біль зник, скарги пацієнтка не пред'являє.

Приклад 2. Хвора П., 34 роки. Звернулася зі скаргами на розлитий біль в поперековому відділі хребта, що іноді віддає в праву ногу, оніміння та затерпання правої ноги, оніміння правої руки, слабкість в руках, хиткість при ході, загальну слабкість.

З анамнезу: в 2003 році встановлений діагноз ГРЕМ, перші ознаки - ретробульбарний неврит правого ока. В 2010 році з'явилася слабкість в ногах, встановлений діагноз розсіяний склероз. Біль в попереку з'явився близько 1,5 року тому після пологів. На МРТ головного мозку - вогнищеві зміни демієлінізуючого характеру, а в поперековому відділі хребта - остеохондроз поперекового відділу хребта з протрузіями міжхребцевих дисків L4-L5-S1.

Неврологічний статус. Центральний тетрапарез, легкий в лівих кінцівках, помірний в правих. Тонус м'язів без особливостей. Сухожилльні рефлекс з рук жваві з розширенням рефлексогенних зон D>S, з ніг колінний та ахілліс рефлекс знижені праворуч. Черевні рефлекс відсутні. Позитивний симптом Бабінського з обох сторін. Гіпестезія за поліневритичним типом в ділянці іннервації корінців L4, L5, S1. М'язово-суглобове відчуття збережене. Позитивні симптоми натягу. Пальце-носову і колінно-п'яткову проби виконує задовільно. В пробі Ромберга хитка. Найбільша болючість пальпаторно визначається в попереку, максимально в проекції 5 поперекового хребця, паравертебрально праворуч. Інтенсивність больового синдрому, за шкалою ВАШ, пацієнтка оцінювала в 9 балів.

Пацієнтці проведено 3 паравертебральні блокади лікарською сумішшю, до складу якої входили: лідокан 2 % - 2 мл, анальгін 50 % - 2 мл, димедрол 1 % - 1 мл, дексаметазон 4 мг - 1 мл, ціанокобаламін 1000 мг - 2 мл. Дану суміш вводили паравертебрально у місцях найбільшої болючості. Після блокади пацієнтка відзначає зменшення інтенсивності больового синдрому до 7 балів за шкалою ВАШ, через 3 дні введення суміші повторили - інтенсивність болю складала 5 балів, через 3 дні зробили ще одну блокаду - залишився нестійкий больовий синдром інтенсивність, якого пацієнтка оцінила на 2 бали.

Після проведеного курсу паравертебральних блокад даною лікарською сумішшю, у пацієнтів на розсіяний склероз з вертеброгенним больовим синдромом, інтенсивність больового синдрому зменшувалася.

Таким чином, запропонований спосіб дозволяє підвищити ефективність лікування пацієнтів на розсіяний склероз з вертеброгенним больовим синдромом шляхом зменшення інтенсивності больового синдрому.

Спосіб, що заявляється, був апробований в Київському міському центрі розсіяного склерозу на базі Київської міської клінічної лікарні № 4. Отримані позитивні результати дозволяють рекомендувати його для широкого впровадження в практичну медицину.

Джерела інформації:

- 5 1. Пат. 2353367 РФ, МПК А61К31/573, А61К31/167, А61К33/14, А61К35/14, А61Р25/28, А61Р23/02. Способ лечения клинических проявлений рассеянного склероза /Соков Е.Л.; заявитель патентообладатель Государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования "Российский университет дружбы народов" - № 2007118226/14; заявл. 17.05.2007; опубл. 27.04.2009).
- 10 2. Крылова В.Ю. Выбор нестероидных противовоспалительных препаратов для купирования неспецифического болевого синдрома в нижней части спины //Международный неврологический журнал. -2006. - № 5 (9). С. 63-64.
3. Левин О.С. Полиневропатии. - МИА. 2006. - 491 с.
- 15 4. Raif Baron. Treatment Strategies for neuropathic pain-state of the Art //Международный неврологический журнал. - 2007. № 3 (13). - С. 100-107.).

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

20 Спосіб лікування вертеброгенного больового корінцевого синдрому у хворих на розсіяний склероз, що передбачає призначення симптоматичної терапії, який **відрізняється** тим, що виконують паравертебральну блокаду лікарськими сумішами, до складу яких входять: ціанокобаламін (вітамін В₁₂) - 1000 мг, дексаметазон 4 мг, 2 % розчин лідокаїну - 2 мл, анальгін 50 % р-н - 2 мл, димедрол 1 % розчин 1 мл. 1 раз у 3 доби, курсом до 5 блокад до досягнення клінічного ефекту - зменшення або повного зникнення больового синдрому.

25

Комп'ютерна верстка Л. Литвиненко

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601